

2. Андрійчук В. Г. Теоретико-методологічне обґрунтування ефективності виробництва / В. Г. Андрійчук // Економіка АПК. – 2005. - № 5. – С. 52-63.

3. Чаговець О.В. Застосування методу DEA при дослідженні ефективності діяльності диверсифікованих підприємств / О.В. Чаговець—[Електронний ресурс]—Режим доступу: <https://www.pdaa.edu.ua/sites/default/files/node/1820/chagovcovzastosuvannyametodudeapridoslidzhenniefektivnostidiyalnostidiversifikovanihpidpriemstv.pdf>

УДК 330.522.4.003.13

О.Л. Коляденко

Науковий керівник: Ушкаленко І.М., к.е.н., доцент

Вінницький національний аграрний університет

СИНЕРГЕТИЧНИЙ ЕФЕКТ В УПРАВЛІННІ ЗАПАСАМИ

O.L. Koliadenko

SYNERGETIC EFFECT IN THE STOCKS MANAGEMENT

Управління в сільськогосподарському підприємстві є важливою складовою організаційного процесу виробництва, реалізації та використання продукції, тому що це сезонні процеси, що вимагають управлінського втручання в ході кожного окремого виду робіт. Виходячи з цього, важливим є як безпосередні форми управління, так і їх окремі елементи.

До окремих виробничих процесів в аграрній галузі можна віднести ті ділянки, де використовуються предмети праці та засоби праці. В галузевому визначенні це, в першу чергу, запаси. В останні десятиріччя управління запасами в сільськогосподарських господарствах набуває важливого значення, адже велика частина їх (насіння, корми, страхові запаси) мають зберігатися більше одного виробничого циклу (більше 1 року). Через це виникає ряд проблем в управлінні запасами. Спроба вирішити поставлені задачі приводить до пошуку нових методів; таким, на нашу думку, є вивчення синергетичного ефекту в управлінні запасами, що і стало завданням нашої роботи.

Синергетичний метод є одним з перспективних напрямів дослідження економічних систем так званої «нелінійної науки», який є можливість використати і в аграрній сфері виробництва. Цей метод використовується в умовах, де необхідні узгодженість, взаємодія частин системи у процесі утворення її структури; для синергетики є важливими нелінійність, нерівноважність, складність явищ, які досліджуються.

На думку О. Г. Підвальної та Н. О. Козяр для досягнення позитивних синергічних ефектів у виробництві необхідна гармонійна система цілей. Але не меншу роль відіграють стратегії і структура виробничого потенціалу [1]. До такого виробничого потенціалу ми відносимо і запаси, якими користується підприємство для виробничої діяльності.

Управління запасами в економічній діяльності господарств аграрного сектору відіграє важливу роль, тому досить детально вивчається науковцями та практиками. Деякі з них вказують на те, що управління запасами полягає у

вирішенні двох основних задач [2, 3]:

- визначення розміру необхідного запасу, тобто норми запасу;
- створення системи контролю за фактичним розміром запасу і своєчасним його поповненням відносно до встановленої норми.

Запаси відіграють як позитивну, так і негативну роль в господарській діяльності: 1. запаси забезпечують безперервність процесу виробництва і збуту; 2. в них заморожуються значні фінансові ресурси [2]. Ми вважаємо, що для кожного підприємства (особливо це важливо для аграрних підприємств) потрібно розраховувати структуру запасів, їх рух в оптимальному складі, співвідношенні, визначенні. Для ефективного управління запасами на підприємствах застосовують, як правило, комплексні програмні системи (наприклад, «1С: Підприємство»), ми пропонуємо скористатися також методами економіко-математичного моделювання, яке дасть можливість детальніше розрахувати задані параметри та ефективніше використовувати запаси.

Результати отримані в процесі розрахунків, можуть використовуватися управліннями господарств в любий період часу, адже при будь-якій зміні параметрів, можна отримати нові результати і внести корективи в використанні, збереженні, поставках запасів тощо.

Як було сказано раніше, важливим для ефективності управління запасами є синергетичний ефект, який обов'язково з'являється при дії різних ефектів, його розрахунок також можна зробити за допомогою методів моделювання та використати з користю для управління запасами підприємства та підвищення ефективності аграрних підприємств, адже одним з головних принципів ефективного розвитку є раціональне використання ресурсів, що досягається на підприємстві формуванням ефекту синергії, тому що підприємство, як відкрита система є одночасно і матеріально-інформаційною сутністю і інформаційно-матеріальною. Як матеріально-інформаційна сутність вона існує для обслуговування матеріальної основи системи. Як інформаційно-матеріальна сутність система існує для реалізації інформаційних функцій системи, тобто діяльності її інформаційної основи. Інформаційні функції передбачають інформаційний контакт між окремими складовими системи[4].

Отже, можна зробити висновок про те, що при прийнятті управлінського рішення в господарстві важливо використовувати системний підхід, в якому отримується системний (синергетичний) ефект, зумовлений наявністю у системи якісно нових властивостей, які відсутні у її складових (емерджентності). Для прикладу, в управлінні запасами такий метод також доцільно використовувати, адже кількість факторів, що входять в цю систему є великою, тому ефект синергії буде суттєвим.

Література:

1. Підвальна О. Г. Синергійний ефект в менеджменті. /О. Г. Підвальна, Н. О. Козяр // Ефективна економіка. - № 3. – 2013. [Електронне видання]. – Режим доступу: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=1865>

2. Огієнко С. О. Логістика / С. О. Огієнко, І. П. Дзьобко. – Харків: ХНЕУ, 2009. – 96 с.

3. Модели и методы теории логистики / Под ред. В. С. Лукинского. – СПб.: Питер, 2008. – 176 с.

4. Купріянова К.О. Синергетичний ефект, як засіб підвищення ефективності діяльності підприємства / К. О. Купріянова // Економічні науки/ Економіка підприємства. [Електронне видання]. – Режим доступу: http://www.rusnauka.com/12_KPSN_2010/Economics/63516.doc.htm

УДК 330.46: 336.6

М.І. Комар, к.е.н., доцент

Львівський національний університет імені Івана Франка

**ОПТИМІЗАЦІЯ ФІНАНСУВАННЯ ІННОВАЦІЙНИХ ПРОЄКТІВ
ВЛАСНИКАМИ ФІНАНСОВИХ РЕСУРСІВ**

M. I. Komar, Ph.D., Assoc. Prof.

**OPTIMIZATION OF FINANCING OF INNOVATIVE PROJECTS BY
PROPRIETORS OF FINANCIAL RESOURCES**

Однією з вимог успішного економічного розвитку держави є потужна інноваційна спрямованість. Швидкість впровадження інновацій залежить від наявності сприятливого інвестиційного клімату та обсягів фінансування. Оскільки власних коштів підприємств необхідних для реалізації інноваційних проєктів часто не вистачає, виникає необхідність залучення зовнішніх джерел фінансування.

Власники фінансових ресурсів представляють різні джерела фінансування інновацій. При цьому слід враховувати, що власники ресурсів є рівноправними учасниками інноваційного процесу і мають свої інтереси, врахувати які можна за допомогою моделі оптимізації фінансового забезпечення інноваційних процесів.

На першому етапі побудови моделі оптимізації фінансового забезпечення інноваційних процесів власниками фінансових ресурсів необхідно визначити множину суб'єктів фінансування та множину інноваційних проєктів. Наприклад, якщо вирішується питання про фінансування інноваційних проєктів, які розробляються малим бізнесом, то проводиться моніторинг проєктів і обираються тільки ті, які можуть бути реалізовані саме суб'єктами малого підприємництва. Тобто слід враховувати специфіку малого бізнесу як суб'єкту інноваційного процесу.

На другому етапі побудови моделі аналізуються можливості власників фінансових ресурсів та досліджуються характеристики проєкту. Власники ресурсів характеризуються такими показниками, як: ділова репутація та обсяг ресурсів. До характеристик проєкту відносять: потребу в ресурсах, ступінь ризику, строк окупності, прибутковість, соціальний ефект.

Крім того важливою характеристикою для власників ресурсів є рівень успішності підприємства-інноватора, адже лише за умови співпраці з